

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékre: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

Országos ünnep.

A nemzetnek az ünnepeit nem állapítja meg sem a többség, sem a parlament, hanem megállapítja maga a nemzet.

Erről meggyőződhattünk különösen mi magyarok, akiknek hiába állapította meg annak idejében egy akkoriban nem épen népszerű kormány az április 11-ét. Megállapították, hogy az nap ünnepli meg a magyar nemzet a szabadságharc emlékének ünnepét. És mégis a magyar nemzet hallgatag elhatározta, hogy igazi ünnepe a március 15-ike lesz.

Most, hogy mindenfelé lezajlottak azok az ünnepek, amelyekkel ezt a napot dicsőítették, láthatjuk azt, hogy ez a nap mint a szabadság emlékünnepe nem egy párté, nem egy többségé, hanem az egész nemzeté, sőt az emberiség ünnepe. Mert ki meri azt állítani, hogy a sajtószabadság, a szólásszabadság egy pártnak a privilégiuma. Merné e azt állítani akár az 1848-as párt, hogy ez az ünnep az ő kizárólagos napja. Mert hiszen álljunk akár milyen közjogi alapon is, annyi bizonyos, hogy a sajtószabadság úgy az egyiké, mint a másiké. Ez a szabadság is beletartozik az általános emberi szabadságok közé, amely nem képezi senkinek sem a privilégiumát, annál kevésbé ünnepségi monopóliumát.

És mégis ebben az országban az a tévtan is uralkodik sok helyütt, hogy a függetlenségi pártok abban a meggyőződésben vannak, hogy ez az ő ünnepséjük. Innen

ebből a téves felfogásból ered azután az, hogy mert a függetlenségi pártok külön a maguk körében ünneplik ezt a napot, a többi úgy országos, mint lokális pártok is külön kénytelenek ünnepelni ezt a napot. Holott az igazság az lenne, hogy akár hogyan is oszlanak széjjel a politikai pártok valamely városban, nincsen semmiféle ok arra, hogy a polgárság ezt a nagy napot ne együtt ünnepelje. Mert a különválás által épen a nap ünnepe ellen vétnek azzal, bizonyosságot adva arról, hogy egyéni válaszfalakat állítanak fel akkor is, amikor a nemzeti együttérzés azt parancsolná, hogy a hazafias kultusz dolgában egyetértessenek, együtt legyenek s hogy ez alkalommal félre tudjanak tenni minden személyi vonatkozásokat. A polgárság, amely ezt megérteni tudja, csak a saját politikai nagykoruságának adná kétségtelen tanujelét — és a kezdeményezés e téren éppen a függetlenségi pártköröket illeti, amelyeknek nem volna szabad exklusiv pártünnepelet csinálni a mindnyájunknak közös nemzeti ünnepből!

Ünnepi beszéd.

Tartotta Lukácsy István a Gazdakör március 15-iki ünnepélyén.

Igen tisztelt Uraim!

Valamig Magyarország Magyarország lesz, addig e haza népének lelkéből nem fog kimosodni az 1848-ik évnek március 15-ik napja.

E napon született meg a magyar szabadság. Mert előtte nem volt szabadság.

A nép milliója csak a teherhordást, a jármot és a szolgaságot ismerte.

Az országban a jog egy szűk körre szorított.

Még a szó, irás és a gondolat sem volt szabad.

A ki bátrabban irt, azt becsukták; a cenzura lenyugözve tartotta a lelkeket és az eszméknek nem volt szárnya, hogy magasan röpködhessenek.

Az osztrák hatalmi tulsuly, mely ott kezdődött, mikor az ország Mohácsnál elveszett, elérkezettnek látta az időt, az összmonarchiának nemzeteket örlő kerekéi közé kapja a magyart is.

„S teremtett volna Isten több magyart, míg a világ, míg napja tart, ha mi is elfogyánk?”

Ekkor buggyant föl Franciaországban a szabadság áramlata, mely végigsöpört Európán s kitépte a földből azokat a korhadat bálványokat, melyek előtt hódolni kellett a népeknek.

Mikor a márciusi napsugár felszivta a havat, a fák rügyezni kezdtek, meleg tavaszi szellő fujdogált a fák felett, akkor sütött ki a szabadság napja is: a népek öntudatra ébredtek s megfogamzott a szivekben a szabadság és egyenlőség nagy gondolata.

És e népeket nevelő nagy eszme megiggatta sarkaiban az egész régi rendszert; kivált a tömegből nálunk egy lelkes ifju csapat, mely 12 pontban összefoglalta a mai modern, élni vágyó, alkotmányos Magyarország létének alapelveit:

a sajtószabadságot, felelős miniszteriumot, törvény előtti egyenlőséget, közös teherviselést, az urbéri viszonyok megszüntetését, nemzeti bankot, Erdélylyel való uniót és hadseregünk nemzetivé való tételét.

Csak hogy e szabadságot nem kaptuk ingyen: meg kellett érte fizetnünk piros vérünk hullásával. Az a két hatalmas uralkodó, kik népeiket csak a szolgaság karjaiban tudták biztosnak, nem tűrhették, hogy országaik közt legyen oly terület, hol a népeket szabad intézmények éltetik, hol a szabadság virága fakad. Tűz és vasgyűrű szoritott össze minden oldalról s végig kellett szenvedni a meghalásnak minden kinját. A fegyverforgatók a harc téren, a többi hazafiak Kufsteinban és Jozefstadtban némultak el.

Valóságos martyrologium, amit szabadságunkért szenvedtünk: mennyi nyomor, mennyi inség és mennyi szenvedés emléke

Dr. Heiszler J.

ORVOSTUDOR VIZGYÓGYINTÉZETE

~SZABADKÁN, Mária-Terézia-park ut.~

Telefon szám 211

Gyógymódok: vizcúra, massago, szénsavas fürdők (nauheimi) orvosi-torna és villanyozás.

Javalva: Almatlanság-, főfajás-, szédülésnél; idegesség- és idegfájdalmaknál. Emésztési zavaroknál, főképen székrekedésnél. Rheumánál. Szénsavas fürdők (nauheimi) kitünő hatása a szív és vérérdény betegségeinél.

fűződik ezen korszakhoz; feldúlták javainkat, szétmarcangolták hazánk testét.

A kardot kicsavarták kezünkől s rab-bilincseket raktak rájuk Ott hevert a magyar nemzet összekötözve egy fattyunak, Haynau-nak lábai előtt.

Mi vérünkben omolva, kétségbeesetten émeztük szemeinket az ég felé, mely akkor boros volt és setét.

De a szabadság magva el volt vetve, s a föld, a humus meg volt öntözve piros vérrel, a melyből ki kellett sarjadni a szabadság fájának, melynek dus lombjai alatt az egész nemzet megnyugodhassék s szorgalommal munkálhassa jövő napjait és boldogságát.

Szabadságlevelünket megkaptuk s a 67-es kiegyezést követő koronázás és királyi eskü az egész világ előtt ráütötte a megerősítő pecsétet.

Ezen a hősköteményszerű küzdelem után már fétszázestendő is elmult s mi hiába akarnánk fátyolt borítani a múlt idők történetére: mikor eljő az 1848. március 15-ének évfordulója, lehullik a fátyol s mi magunk előtt látjuk a szabadságáért küzdő Magyarországot; látjuk a martyrok halavány arcát, a szabadsághősök a névtelen félistenek óriási nagy áradatát, amint homlokukon véres sebbel, kivont fényes karddal küzdenek a szabadságért; látjuk a nagy emberek komoly csapatából kiváló lelkes márciusi ifjakat, amint kezökben lobogtatják a Magyarország boldog jövődjének zászlóját s valamennyi közt azt a hőst, azt a dicsőt, ki lángoló honszerelmével, tüzes prófétaival buzdítja népét az ígézet földje felé: Kossuth apánkat s halljuk amint felcsendül ajkaikon a földről az égre s az égtől a földig visszacsengő diadalmas — hang: Szabadság.

Ahogy a keresztény világ nem felejt el martyrijait, hanem kegyeletes emlékezéssel keresi fel a katakombák csendjében: akként a magyar nemzet sem felejtheti el soha annak a hősi korszaknak embereit, kik szenvedéseik, küzdelmeik által megszerezték nekünk azt, ami minden nemzetnek legdrágább: Magyarország alkotmányos szabadságát. Az ő verejtékes munkájok és vérök hullása árán oly szerződésünk van a gondviseléssel, melyet felbontani földi hatalomnak többé nincs elég ereje.

S abból a pazarul ontott verejték és vér csöppekből, melyekkel hőseink öntözték a haza oltárát, új élet támadt a nemzet szép jövője, Magyarország dicsősége és ereje, tekintélye a külföld előtt s az általános nagy emberiségnek bizalma a magyar faj iránt.

Azért mi azt a fátyolt, mit az idő szőtt a vértanuk vérbefagyott halovány orcáján, a rab-bilincsekre, március 15-én mindig fellebbentjük: hadd áradjon ki az alól erő, bizalom, hazaszeretet, hűség, a nemzetiségek szeretete a magyar faj iránt, s a magyar nép testvéri csókja bunyevác testvérei iránt s az a tanulság, hogy akkor lesz igazán nagy és igazán boldog a magyar haza, ha azon az uton haladunk előre, melyet a 48-as hősök és vértanuk tapostak szélesre, melyet ők jelöltek meg könyeik és vérük hullásával.

A rómaiaknál a dicsőség és erény temploma egymás mellett állott, jelölve annak, hogy a dicsőség templomába csak az erény templomán keresztül lehet bejutni.

Magyarország nagyságához a magyar nemzet jövődjééhez csak a *honszeretem erényének* a templomán lehet hozzájutni,

amikor e haza minden polgárának a szívét áthatja az a komoly és férfias gondolat, szent meggyőződés, hogy e hazát melynek fiai vagyunk, azt a nemzetet, melynek tagjai vagyunk, ezt a földet, melyen születünk és meghalunk, szeretni kell fenn a magasban ép úgy, mint lenn az egyszerű polgárok sorában.

A honszeretem tüze lelkesíti föl a sziveket az áldozatokra s acélozza meg a karokat a munkára, a melynek nyomában virul azután föl Magyarország jövődjéé nagysága és boldogsága! Ugy legyen! Éljen a magyar haza!

Március 15-nek ünneplése

Hazafias öröm tölti el szívünket, midőn látjuk, hogy az 1848. márc. 15-dikének megünneplése mindig szélesebb dimenziókat ölt s mind nagyobb lelkesedést csal ki a szivekből. Mennél messzebbre visz az idő attól a naptól, melyen megszületett a magyar szabadság és egyenlőség, annál élénkebben buzog föl a lelkesedés lángja, jelölve annak, hogy mai kor gyermekei szent példaadásnak tekintik a 48-as idők hősi tetteit.

A szabadkai Gazdakörben tavaly az ünnepelést még a kör helyiségében tartották meg míg most annak a 300 embernek, kik részt vettek a Gazdakör ünnepségében kicsi volt a kör helyisége. A Pest szálló nagy terme egészen megtelt közönséggel. Városunk legelőkelőbb polgárai jöttek össze, hogy megemlékezve a nagy idők nagy embereiről, lelkesedjenek a hazafias eszméken. Ott voltak Biró Károly dr. polgármester, Regényi Lajos és Lipozencsics Lázár a kör elnökei, Vojnich Sándor orsz. képviselő, Flatt Viktor közjegyző, Janiga János dr., Mamuzsich Félix kanonok-plébános, Gyelmis Gerő, Joó Aurél, dr. Bóbits József, Kalivoda főerdész, Mucsi György, Varga Ágoston, Simrák Béla hitoktató, Hegedüs Lénárd, Winkler Lénárd káplánok, Antunovics József dr., Brenner József, Dembicz Lajos dr., Vojnich Máté és számosan. Az ünnepi díszbeszédet *Lukács* István mondta el; hatalmas erővel és szónoki verv-vel bontotta ki a szabadság zászlaját, vezette vissza a lelkeket abba a korba, midőn 48-ban az egész magyar nemzet odaállt a függetlenségi zászló alá s vérét hullatta a magyar szabadságért. A lelkes hangulatot emelték Mucsi Györgynek dr. Biró Károly polgármesterre mondott felkészítője és Biró Károly nagyhatású dikciója a Gazdakörre. Dr. Lipozencsics Lázár a hazafias katolikus papságra emelt poharat, míg Simrák Béla hittanár frenetikus tapsokkal többször megszakított beszédében a magyar és bunyevác testvériségről mondott egy kitűnő beszédet.

A palicsi halászsok által főzött kitűnő halpaprikás elköltése után a jókedvű hangulatból erős vonásokkal vált ki az ünneplő közönségnek izzó hazafias érzése és az meleg elismerő nyilatkozat, hogy e szép hazafias ünnepe a Gazdakör lelkes, nemesen gondolkodó vezetőségének köszönhető. A társaságot a késő éjjeli órák bontották csak meg.

A kereskedelmi egyesület tagjai is tegnap este ünnepelték a tagok nagy számának jelenlétében a szabadság újjáébredésének évfordulóját. A nap jelentőségét dr. *Bilitz* Hugó ügyvéd az egyesület ügybuzgó titkára fejtegette szépen kidolgozott emlékbeszédében.

Utána *Lányi Mór*, *Vermes Béla* s többen tartottak sikertelt beszédeket.

Az építő iparosok új egyesülete, a mely alig néhány napja alakult meg véglegesen, szintén kivette részét az ünnepségekből. A Nemzeti Kaszinóban levő helyiségükben tartották meg összejuvetelüket és lelkes hangulatban áldoztak a nagy nap emlékének ünnepi szónokuk, *Abrasics Mihály* lelkesítő előadásának hatása alatt. A hivatalos beszéd után dr. *Reisner Lajos*, *Macskovics Titusz* és *Dugovich Imre* szólottak nagy tetszés mellett.

H I R E K.

— **Ünnepi mise.** Március 15-ének, a nemzet nagy ünnepének évfordulója alkalmából ma délelőtt a szt. Teréz templomban ünnepélyes Te Deum tartatott, a melyen *Mamuzsics Félix* kanonok-plébános celebrált fényes segédlettel. Az énekkar meglepő precizitással adta elő *Fibich F.* dur. miséjét és *Seunig Károlyné* urnő, aki ez alkalomra jött át Szegedről, művészi énekével, gyönyörűen csengő hangjával adta elő *Güttler Ave-Máriáját*.

— **A közjegyzői kamara ülése.** A szegedi közjegyzői kamara vasárnap délelőtt ülést tartott, melyen a Szentes Vidor halálával megüresedett makói és ujonnan szervezett nagylaki királyi közjegyzőségekre beérkezett pályázatokat terjesztették fel a miniszteriumnak és az időközben megüresedett battonyai királyi közjegyzőség helyettessel való betöltéséről gondoskodtak.

— **Percel Miklós meghalt.** Percel Miklós honvédezzredes, volt főispán, tegnap délelőtt tíz órakor Baján meghalt. A szabadságharc alatt bátyjával, Percel Mórral együtt vitézül harcolt és több csatában kitűnt hősiességével. A szabadságharc leverése után Amerikába ment s a amikor onnan a kiegyezés után visszatért hazájába, Baranya vármegye és Pécs város főispánja lett. Percel Miklós Bonyhádon született 1812-ben. Őt is, miként a nálánál egy évvel idősebb bátyját, Mór, Vörösmarty Mihály nevelte. Bölcsészeti és jogi tanulmányait Budapesten végezte, azután Baranyamegyében jegyző, majd szolgabíró lett. Béla és Mór testvéreivel együtt a baranyamegyei radikális reformerek egyike volt, izgatásért pörbe fogták, de a király élt a pörtörles jogával és a vizsgálatot megszüntette. 1848 márciusában Baranyamegye követévé választotta, majd ugyanabban az esztendőben az első képviselő országgyűlésre a kölesdi kerület küldte ki. A szabadságharcban bátyjával, Mórral együtt szervezte a Zrinyiszabadsapatot. 1848 végén a Schlick ellen küldött hadseregben őrnagy volt. Majd a szerb harctérre ment és Pétervárad fölmentése után a vár parancsnoka lett. Szent-Tamás bevételénél a kis-kéri hid hősiességével a csata sorsát döntötte el. Arad várának 1849 július elsején történt meghódolása után Percel lett a vár parancsnoka. Résztvett a szerencsétlen temesvári ütközetben s a szabadságharc leverése után Törökországba menekült. 1851-ben nejével *Latinovics Herminával* Amerikába ment, ahol eleinte francia nyelvmester volt és órákat adott, később pedig földet vásárolt és gazdálkodott. 1875-ben bátyjával együtt Olaszországba hajózott, de a villafrankai békekötés után reménytelenül tért vissza ismét Amerikába. Az amerikai polgárháború alatt Jova állam ezredessé nevezte ki. A kiegyezés után

visszatért Magyarországra s 1868-ban Banya vármegye és Pécs város főispánja lett s ebben a méltóságban működött 1887-ig. Ekkor nyugalomba vonult, de Pécs város képviselőjévé választotta. Nyugalomba vonulása alkalmából a király a Szent István-rend keresztjével tüntette ki.

— **A szabadkai községi polgári leányiskola** tantesülete csütörtökön, f. hó 17-én este 5¹/₂ órakor a katolikus legényegyesület dísztermében, szeretett igazgatója, Takács Ede ur tiszteletére, igazgatóságának 25-ik évfordulója alkalmából az intézet növendékeivel ünnepséget rendez, melyre a volt növendékeket és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

— **Pénztárvizsgálat.** A pénztárvizsgáló bizottság ma délelőtt a javadalmi hivatalnál délután pedig a házi pénztárnál pénztárvizsgálatot tartott s mindkét helyen a legnagyobb rendet találta.

— **Építkezési bizottsági ülés.** Az építkezési bizottság tegnap délután dr. Jo Aurél h. főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, a melyen több új építkezés iránti kérelmet intéztek el.

— **Uj távbeszélő előfizetők.** A posta és táviróhivatal főnökségétől a következő újabban jelentkezett telefon előfizetők névsorát kaptuk: 288 Szücs Ödön gépraktára, 289 Izr. nőegylet elnöksége, 290 ifj. Gálly György gyógyszerár, 291 Theodorovits Konstantin ügynök, 292 Peics Anna fűszerkereskedő, 293 Erdőgondnokság Kalivoda Andor, 301 Meznerits József, 304 Kertész Albert építési és gazd. anyagok raktára, 218 Goldarbeiter Hermann czukorkagyár, 286 Darvas Sándor fűszerkereskedő.

— **Névmagyarosítás.** Kk. Loob (Lób) József bajai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel „Lombos“-ra változtatta.

— **Miniszteri jóváhagyás.** A földművelésügyi miniszter *Ófuttak* községnek a szabad kikötő és rakodó hely kijelölése s használata tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **Pénzhamisítók.** Érdeke híreket kapunk Óbecséről az arravaló paraszti emberek hiszékenységről, akik mindenáron gazdagodni és könnyűszerrel pénzhez jutni akarnak. E héten Óbecsén és környékén tartottattak le a csendőrök tizenkét embert. Éppen akkor ütöttek rajtuk, amikor egy fiatal embernek bemutatják a pénzgyártás ördögiségét. A letartóztatott emberek Óbecsére, Bács-Petrovaszellóra és Törökbecsére valók. A csendőrség megállapította, hogy a gép nem annyira alkalmas a pénzkészítésre, mint inkább némely emberek becsapására alkalmas. Egy másik embert olykor tartóztatottak le, amidőn az állomás közelében a csizmáját levette, abból hamis öt koronásokat rázogatót ki. Az atyafit aztán megmotozták. A batyuban pénzhamisító gépet és hozzávaló czinket találták. A letartóztatott azt vallotta, hogy a gépet Zsablyán vette ezer forintért. A csendőrség nagy buzgalommal nyomoz, hogy a nem annyira pénzgyártó, mint inkább egy jól szervezett csalóbandát teljesen leleplezze.

— **Megőrült cselédleány.** Holics Margit 24 éves ungvári illetőségű cselédleányon ma délelőtt az elmezavar tünetei kezdtek mutatkozni. Megelőző orvosi vizsgálat után a mentők segítségével a kórház elmebeteg

osztályára szállították, hol most megfigyelés alatt áll.

— **Tombola.** Holnap szerdán este az *»Otthon«* kávéház helyiségében ismét meg lesz tartva a hetenkénti tombolaestély. Az ezuttal különösen nagy izléssel összeállított nyereménytárgyak az értékes főnyereménnyel együtt *Lövy testvérek* czég kirakatában láthatók. Az estélyen *Hasy* Kálmán kitűnő zenekara szórakoztatja a közönséget.

— **A ki kertjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar.** az fedezze magzükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általános ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágújdonságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

— **Házassági célból ismerkedni** legbiztosabban lehet *»Házasulandók Lapja«* útján, ma, mikor a társas érintkezés, ismerkedés annyira meg van nehezítve, legcélszerűbb egy ilyen lap útján ismeretséget szerezni, mely házasulandók között az egész országban és külföldön is elterjedt. Számos házassági ajánlatot férfiakról, különböző hozományú nőktől tartalmaz. Száma 40 fillérért küldetik az *»Országos Pályázati Hírlap«*-pal együtt, mely utóbbi tartalmazza az országban megüresedett összes állásokat, pályázatokot. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.

— **Pályázatok, betöltendő állások.** Hézagpótló, áldásos célu vállalat az *»Országos Általános Pályázati Hírlap«*. Cseledeknek munkásoknak van Magyarországon közvetítjük, csak az értelmiségbeli álláskeresőknél nincsen. Ezen hiányt célszerűen, ócsón hozzáférhetően pótolja nevezett lap, mely *azonnal* hirt ad az országban megüresedett *összes* állásokról; ezáltal minden álláskereső egy helyen központosítva, könnyen áttekinthetően megtalálja a megüresedett állásokat, melyekre gyorsan pályázhat, mi által már igen sokan jutottak jó álláshoz. — *Szolgálatot tesz az alkalmazástadóknak is, mert minden megüresedett állást ingyen* közzé tesz. Ezért *állást nyerni* legbiztosabban ezen lap útján lehet. Közzétetnek a hivatalos pályázatok is. Hetenként megjelenve, minden számában számos állami, közigazgatási, magántisztviselői gazdasági, hivatalozolgai, pénzügyőri, kereskedősegédi, könyvelői, üzletvezetői, orvosi, stb. állás van. Ingyen melléklete: *»Házasulandók Lapja«* melynek segítségével házassági célból könnyen, gyorsan ismerkedni lehet. Száma 40 fillér, mely levélbélyegben küldhető. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körút 18. Képviselők fiókkadóhivatalok vééetésére, minden nagyobb vidéki városban kerestetnek.

SZINÉSZET.

Blaha mint Felhő Klári. Blaha Lujza tegnap harmadszor lépett fel mostani vendégszereplése keretében szinpadunkon. Szinrőlszinre láttuk ismét, akik elzarándokolunk estéről-estére Hozzá. Bármit cselekszik, szól, mind úgy szeretnők fölfogni, hogy soha el ne felejtjük és hogy mindenkor mintául állithassuk minden idők szinjatszói elé.

Agyunk és szívünk kinematográfja gyorsan dolgozik.

Felhő Klári szerepében láttuk, hogy Blaha Lujza elsőrendű tragika is. Csodálatos aszszony ez. Ha mosolyog, vele mosolygunk. Ha sir, vele sirunk. Magával ragad ellenállhatlanul. Nem kell ehez a játékhoz, ehez az énekhez se kommentár, se dicséret. Aki tehetsi menjen el és nézze meg és élvezze a legtisztább gyönyörűséget. Ha azt mondanók, hogy messze kimagaslott környezetéből a többi közreműködőt méltánytalanul sértenők. Mert mérhetjük Blahát és őket egy mértékkel?

Elég annyi, hogy segítettek a sikerhez, bár segítségre ugyancsak nem volt szükség. Eszerint tehát fölös minőségű siker, taps volt. Milliót egy fillér ellen, hogy vastaps is lett volna, ha volna vasfüggöny. És mire a szabadkai színházban vasfüggöny lesz, akkorra Blaháné, sajnos, már visszavonul visszavonhatlanul a szinpadtól.

Érdekes epizódja volt a tegnapi előadásnak, hogy Blaha Lujza fölismerete Simon Mariskán egy bársony gunyáját. Egyre simogatta. egyre tapogatta a szinfalak mögött az ismerős jószágot, oszt megszólal:

— Hogy került hozzád ez a kabátka?

— Lomnicinétől kaptam kölcsön.

Előkerítik Lomnicinét:

— Kitől kaptad ezt a kabátkát?

— Csongori Mariska nekem hagyta, méltóságos asszonyom.

Csongori Mariska az a különösen tragikus haláláról tavaly híressé vált színész, aki miatt egy daliás zombori főhadnagy ment a halálba.

— Annak meg én adtam, mondta Blaháné. Látom, hogy már is ereklyeként őrzitek a holmimat. Örülök is meg busulok is rajta.

Meghatottan csókolta meg Lomnicinét meg Simon Mariskát és ment ki a szinpadra Felhő Klári garázda férjeurával bajmoldni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Dr. Kalmár Antal könyve.

Tudvalevő dolog, hogy a budapesti büntető törvényszék esküdtbiróságának marasztaló verdiktje alapján a törvényszék a múlt évben dr. Kalmár Antalt, a kitűnő közjogi író királysértés vétségeért 3 havi államfogházra ítélte a Beksics Gusztáv közjogi könyvére kritika gyanánt kiadott közjogi művében foglalt s az ügyészség által királysértés vétsége címén inkriminált kifejezésekért. Együttal kimondotta a törvényszék a marasztaló ítélet folyamánya gyanánt Kalmár művére az elkobzást is. Dr. Kalmár Antal az ügyészi vádiratot egész terjedelmében — a műben inkriminált kitételekkel együtt — újra lenyomatta könyvének második kiadásában, még pedig az előszóban. Ezért aztán a kir. ügyészség újra pörbefogta nemcsak őt, hanem Rényi Károly kiadót és Révai és Salamon nyomdatulajdonosokat is, akik a könyv második kiadásának elkészítésében közreműködtek, — az 1848: XVIII. t.-c. 27. §-ába ütköző, birói ítélettel sujtott elmemű újra közlésének vétsége címén. A kiadó és a nyomdászok az ügyészi vádirat ellen kifogásokkal éltek, melyeket ma tárgyalt a vádtanács Cárán táblai bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson a terhelteket dr. Edvi Illés Károly és dr. Tetétleni Ármin ügyvédek véd-

ték. A vádtanács Rényi Károlyt vád alá helyezte az ügyészi vád értelmében, a Révai és Salamon nyomdász cég ellen azonban az eljárást megszüntette. Dr. Darócy kir. ügyész a megszüntetés ellen felfolyamodást jelentett be.

LEGUJABB.

Az egyetemi ifjuság ünnepe.

Az egyetemi ifjuság [az idén az eddigénél is fényesebben ünnepelte meg március idusát. Délelőtt tíz órakor vonult föl a közel ezer főből álló menet a Vigadó nagytermébe, ahol az óriási termet és a karzatokat zsúfolásig megtöltő ünneplő közönség riadó éljenzéssel fogadta az ifjakat. Az ünnepélyt féltizenkettőkor a Himnuszsal nyitották meg, amelyet az egész közönség állva énekelt orgonakiséret mellett. Hindy Zoltán. mondta az ünnepi beszédet, amelyet sokszor megszakított a közönség zajos éljenzésével és tapsaival. Szünni nem akaró éljenzéssel honorálták Ábrányi Emilnek, a koszorus költőnek szavalatát, aki „Esküdjünk“ című tüzes ódáját adta elő. Ábrányi Kornélt mondott még ünnepi beszédet és Maróthy Margit a Magyar Színház tagja Petőfi „Ledől szobor“ című költeményét szavalta. Délután az ünnepély az egyetemi épület előtt folytatódott, ahol Óhegyi Lajos tartott ünnepi szónoklatot. Utána Mathiovits Dezső szavalta el óriási hatás mellett a „Nemzeti dalt“, majd Gulyás József adta elő ünnepi ódáját.

A király a bécsi divatkiállításon.

Ő Felsége ma délelőtt meglátogatta Bécsben az ottani divatkiállítást.

Ferencz József levele Viktor Emánuelhoz.

Viktor Emanuel olasz király közölte Biolitti miniszterrel Ferencz József levelének tartalmát, a melyben az olasz király iránt érzett személyes baráti érzelmeinek ad kifejezést. A levél tartalma céloz a két állam kereskedelmi viszonyainak szabályozására. Közeli látogatásról nem tesz ugyan említést, de arról az óhajtásról igen, hogy magas szövetségesének kezét mielőbb megszoríthatná. A miniszter a kormány többi tagjaival is közölte a levél tartalmát, a mely a kormányférfiak valamennyiére igen kedvező benyomást tett.

Orosz-japán háboru.

Az orosz hadvezetőség megváltoztatta haditervét, miután a japán hadügyi kormány a tengeren kivívott győzelmeket nem tudta kihasználni és a tengeri hadműveletek idején elmulasztotta a szárazföldi hadműveletek gyors keresztülvitelét. Így az orosz haderő időt nyert a felvonulásra és jó hadállások szerzésére.

Az orosz szárazföldi hadsereget majdnem teljesen megbénítják a nélkülözések, a nagy fáradalmak és a rossz élelmezés. Ez volt az oka annak is, hogy délfelé nem indítottak nagyobb csapatokat. Az orosz katonaság heteken át nem kap hust, mert a lakosság

elhajtotta a marhákat, a melyekben azon a vidékeken különben is nagy a szükség.

Az orosz-kinai bank, amelynek fiókjai vannak Dalnyban, Port-Arthurban és Niucsvangban, elrendelte, chekeket ne váltsanak be, csak papír rubelekre szóló váltókat. A kínai papírpénzért 10 százalék ázsiót követelnek, a tiencsini banknál pedig 5 százalékot. Ilyen körülmények közt az orosz földön tartózkodó angolok és amerikaiak nagy bajba jutottak. Az orosz-kinai bank azért tette ezt a rendelkezést, mert az angol és amerikai bankok nem fogadják el a papír rubelt.

Művész házasság.

Góth Sándor, a Vigszínház művésze ma délben vette nőül Kertész Ellát. A tanuk Faludy Gábor, a Vigszínház igazgatója és Keményi Jenő voltak. Az új házaspár nászutra indult.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Március 10. —

Ma nyugodt irányzat mellett elkelt 30.000 mm. buza 5 fillérrel olcsóbb áron.

Rozs, zab, tengeri nyugodt, 2,5—5 fillérrel olcsóbb.

A határidő-üzlet.

Amerika magasabb árfolyamokat küldött de itt nem reagálnak arra, hanem csak folyton adják és adják a buzákat, a mi az árak lerombolását vonja maga után.

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	825—826	815—16
Buza okt.	816—817	808—09
Buza apr. 1904	—	—
Rozs apr.-re	653—654	650—51
Rozs okt.-re	662—663	657—58
Rozs áprilisra	—	—
Zab okt.-re	554—555	547—48
Zab	—	—
Zab áprilisra	564—565	563—64
Tengeri máj.	526—527	525—26
Tengeri	—	—
Teng. máj. 1904	536—537	—
Repce	—	—
repce aug.	11.44—11.45	—

Csődtömeg eladás.

Vb. Klein Mór szabadkai lakos csődtömegéhez tartozó és a csődletárban 1—252. t. sz. alatt felvett kézműárúk a csődválasztmánynak mai napon hozott határozata folytán ajánlati verseny útján eladatnak. Venni szándékozók felhivatnak, hogy írásbeli zárt ajánlataikat a becsár 10 %-ának azaz 727 kor. 80 fillér összegnek mint bánatpénznek készpénzben való csatolása mellett f. évi március 27-ének délelőtti 10 órájáig Czeisz Máté szabadkai lakos ügyvéd tömeggondnoknál adják be.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felelett ugyanazon napon délelőtt 11 órakor dr. Szilasi Fülöp csődválasztmányi elnök ügyvédi irodájában tartandó ülésen fog határozni.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok fölött szabadon határoz és a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sem kötelezi magát.

A csődtömeg a leltározott áruk mennyisége tekintetében a vevő irányában szavatosságot nem vállal.

Vevő tartozik az árukat bánatpénzének különbeni elvesztésének terhe alatt 3 nap alatt átvenni és a vételárát az áruk átvételének megkezdése előtt a tömeggondnoknak készpénzben lefizetni. Az adásvételi ügylet megkötése után mindennemű illeteket a vevő tartozik a vételár kifizetésével egyidejűleg kifizetni.

Az áruraktár a tömeggondnok útján naponta d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5-ig megtekinthető.

Szabadkán, 1904. március hó 13-án.

Dr. Szilasi Fülöp.

csődválasztmányi elnök.

Eladó birtok.

Ugoosa vármegyében a megye székhelyétől és vasut-állomástól 4 kilométer távolságban, buzát és dohányt termő igen jó karban lévő, 360 hold — 1200 □-ölével számított — tagosított, **uj uri lakással, 10 holdas belsőséggel és gazdasági épületekkel ellátott birtok** — szabad kézből eladó.

Közelebbi felvilágosítást nyujt Nagy-Szóllósön: Czapary Dénes nyug. gazdasági szaktanár.

Régi

építési anyag.

Damjanich-utcában, a postával szemben lévő régi laházamat elbontatom; az ott nyerendő

régi zsidely, ajtó, ablak

és egyéb épület anyagokat jutányos áron a helyszínén eladom.

Csukárpakai Saághy Károly.

2701/904.

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré teszem, hogy a Wesselényi-utczai nyílt árok beholtzásának vállalatba adása céljából **f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor** a gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási ár: 3990 korona.

Bánatpénz: 400 korona.

A tervek és költségvetés, valamint a feltételek a gazdasági ügyosztályban megtekinthetők.

Szabadka, 1904. évi március hó 8-án.

Lyubibratich Kelemen,
gazdasági tanácsnok.